

13.03.2024

Forud for EU-topmøde: Afgørende for Ukraine med en ny fredsfacilitet

Den europæiske fredsfacilitet har været EU's fælles støttemekanisme til Ukraines forsvar; men den er sat på pause med ønske om en reform, der ser ud til at forhandles på plads til topmødet i marts.

Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Anna Wentzer

✉ anna@thinkeuropa.dk

Kontakt

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

HOVEDKONKLUSIONER

- Den europæiske fredsfacilitet er sendt til eftersyn, og EU står derfor uden en fungerende mekanisme til at sikre fælles militære donationer til Ukraine.
- EU's stats- og regeringschefer skal på EU-topmødet den 21-22 marts forsøge at blive enige om en revideret fredsfacilitet, og herunder en særskilt Ukraine Assistance Fund på 20 milliarder euro, der skal sikre en stabil finansiel ramme for EU's fælles militære donationer til Ukraine.
- Før EU's ledere er villige til at afsætte et større beløb til en Ukraine Assistance Fund er det nødvendigt, at der opnås enighed om de åbne spørgsmål om beslutningsprocesser og særligt hvordan man sikrer, at facilitetens penge knyttes til EU's forsvarsindustrielle ambitioner.
- Der forhandles stadig, men en revideret fredsfacilitet vil med al sandsynlighed blive tættere knyttet til fælles europæiske indkøb og muligvis åbne for modregninger af bilaterale donationer.

Hvad er på bordet til topmødet i marts?

Den 21. marts mødes EU's stats- og regeringschefer, og et vigtigt punkt på dagsordenen bliver at nå til enighed om fremtiden for den europæiske fredsfacilitet. Fredsfaciliteten har i 2 år fungeret som den mekanisme, der har sikret fælleseuropæiske våbendonationer til Ukraine.

Men faciliteten har været ude af drift siden topmødet i midten af december 2023, hvor det blev klargjort at den skulle revideres. På EU-topmøde i februar 2024 opfordrede det EU's ledere til, at der skulle nås enighed om en revideret facilitet på næste EU-topmøde - altså her den 21. marts. [[1](#)]

Men hvad går forhandlingerne ud på?

8 forslag til forhandling:

Nedenfor er en oversigt over 8 forslag, der er på bordet under de kommende forhandlinger – udover det oprindelige mål om at forhøje fredsfacilitetens budget med 5 milliarder euro.

1. Bilaterale militære donationer til Ukraine kan trækkes fra indbetalingen til den europæiske fredsfacilitet

Siden topmødet i midten af december 2023 har Tyskland blokeret for en genopfyldning på 5 milliarder euro af den europæiske fredsfacilitet, med ønsket om at Tysklands omfattende donationer af militært materiel til Ukraine kunne fratrækkes Tysklands kontingent til faciliteten. [[2](#)] Først var kravet en fratrækning af de bilaterale donationers fulde værdi fra indbetalingen til fredsfaciliteten, siden har tyske diplomater åbnet op for, at kun en andel af donationens værdi trækkes fra – præcist hvor meget er til forhandling.[[3](#)] [[4](#)]

2. Indkøb af våben med fredsfacilitetens midler skal ske efter en 'Buy-European'-klausul

Frankrig, bakket op af Grækenland og Cypern, foreslår at tilføje en klausul om at midlerne i fredsfaciliteten kun, eller primært, bruges på at indkøbe våben, der er produceret i EU. Målet er at styrke den europæiske forsvarsindustri og begrænse europæisk import af militært materiel. Det gælder sandsynligvis både medlemslandenes køb af nyt materiel efter en refusion fra fredsfaciliteten for at genopfylde hylderne, men på sigt også direkte bestillinger fra faciliteten hos våbenleverandører. [5]

3. Øremærkede penge til Ukraine gennem 'Ukraine Assistance Facility'

EU's udenrigstjeneste har foreslået at øremærke 20 milliarder euro, der skal finansiere militær støtte til Ukraine, inklusive EUMAM, altså missionen der har til formål at træne ukrainske soldater i EU-lande. Ukraine Assistance Facility ville som institution ligge indenfor fredsfaciliteten, men afgrænser altså midler til Ukraine, og skaber dermed mere gennemsigtighed omkring hvor mange penge der er i Fredsfaciliteten til forskellige indsatsområder. [6]

4. Ammunition skal fortsat kunne købes udenfor EU

Estlands udenrigsminister udtaler, at Ukraine skal have ammunition så hurtigt som muligt, og at en begrænsning til det europæiske marked for indkøb kan resultere i en forhaling af processen, og altså ultimativt gå ud over Ukraine. [7] Forslaget kan eventuelt forhandles på plads som en undtagelse fra en Buy-European-klausul.

5. Den europæiske fredsfacilitet omlægges til direkte indkøb af militært materiel, og ikke refusioner til EU-medlemslande

Et fransk-tysk forslag til reform af fredsfaciliteten fra før topmødet i februar går ud på, at faciliteten bruges på direkte våbenindkøb, og altså ikke på refusioner til EU-medlemslande. Dermed vil hele facilitetens andel til Ukraine og altså potentielt også Ukraine Assistance Facility bruges på at købe nye våben ind, der sendes direkte til Ukraine, fremfor at der doneres våben bilateralt fra EU-landenes nationale forsvar. Her er tidsperspektivet afgørende, da nye leverancer tager meget længere; omvendt vil der på et tidspunkt

alligevel ikke være mere materiel at undvære på EU-landenes nationale lagre. [8]

6. Renteindtjeningerne fra de indefrosne russiske aktiver skal kanaliseres over i den europæiske fredsfacilitet til våbenindkøb

EU vurderer, at alene renteindtægterne fra de indefrosne russiske aktiver, hvoraf 2/3 befinder sig i EU, løber op på omkring 15-17 milliarder euro over de kommende fire år. [9] Til et pressemøde i forbindelse med EU's forsvarsindustripolitiske strategi udtalte EU's udenrigschef Josep Borrell:

"If revenues can be used for reconstruction, why not also to prevent destruction in the first place? And we have an instrument to do this." [10]

Borrell refererer til, at renteindtægterne kan bruges til indkøb af militært materiel gennem fredsfaciliteten. Kommissionen har tidligere luftet forslag om at kanalisere renteindtægterne fra russiske aktiver over i den europæiske forsvarsindustri, men ifølge Borrell kan det altså blive et finansielt bidrag til fredsfacilitetens militære støtte til Ukraine. [11]

De indefrosne russiske aktiver og de renteindtægter de genererer i europæiske banker, har været til heftig debat. Kort sagt er udfordringerne, at en sådan procedure ville afmontere den gængse praksis for finansmarkeder og ejendomsret. Eksperter advarer om konsekvenser for euro-aktiver, og at Rusland så ville konfiskere vestlige aktiver i russiske banker. EU har gjort retsgrundlaget klar til at bruge renteindtægterne, men ved en konfiskering kan EU risikere at skulle tilbagebetale pengene til de russiske indehavere. [12] [13]

7. Der fastlægges en konstant refusionsrate, når fredsfaciliteten udbetaler refusion til et EU-land for våbendonation til Ukraine

EU og EU's udenrigstjeneste fremlagde på baggrund af kritik fra Frankrig og Tyskland et forslag om en permanent refusionsrate

baseret på den bogførte værdi af et militært materiel/system, der gælder ved alle bilaterale donationer, der er berettiget en refusion. [\[14\]](#) Flere detaljer uddybes i briefet nedenfor.

8. Ungarns bidrag til den europæiske fredsfacilitet bruges kun til ikke-dødelig bistand

Et kompromis indgået med Ungarn siden sidste topmøde i starten af februar, fordi Ungarn fastholder et princip om ikke at levere dødelig bistand til Ukraine. [\[15\]](#) Dermed undgår de andre EU-lande at Ungarn blokerer udbetalinger fra fredsfaciliteten til Ukraine på baggrund af sit princip om ikke at levere dødelig bistand.

Ny plan for fredsfaciliteten forventes på det kommende topmøde

Ifølge lækkede udkast til konklusionerne fra EU-topmødet i februar, blev der i dagene op til mødet forhandlet om en opfyldning af den europæiske fredsfacilitet. I de endelige konklusioner var der ikke noget nyt bidrag at finde, og der var i stedet indskrevet en henstilling fra EU's stats- og regeringsledere om, at Rådet, på basis af forslag fra EU's Fælles Udenrigstjeneste, bør arbejde på en revideret fredsfacilitet og en ny Ukraine Assistance Fund.[\[1\]](#)

Det er ambitionen, at en reformeret fredsfacilitet – med en der tilhørende Ukraine Assistance Fund på 20 milliarder euro – kan forhandles på plads på EU-topmødet i marts.[\[2\]](#)

Den europæiske fredsfacilitet

Den europæiske fredsfacilitet blev oprettet i marts 2021 som en off-budget mekanisme til at støtte europæiske militære missioner og europæisk støtte til tredjelande frem til 2027.

Den er adskilt fra det øvrige budget, fordi EU's traktater gør det ulovligt at finansiere initiativer med militære- eller forsvarsmæssige implikationer over EU's budget.[\[3\]](#)

Fredsfacilitetens oprindelige budget var på €5,5 mia. frem til 2027, men en fastsat årlig udmøntning. Sidenhen er budgettet blevet forhøjet ad flere omgange, så det nu er på €12 mia.[\[4\]](#)

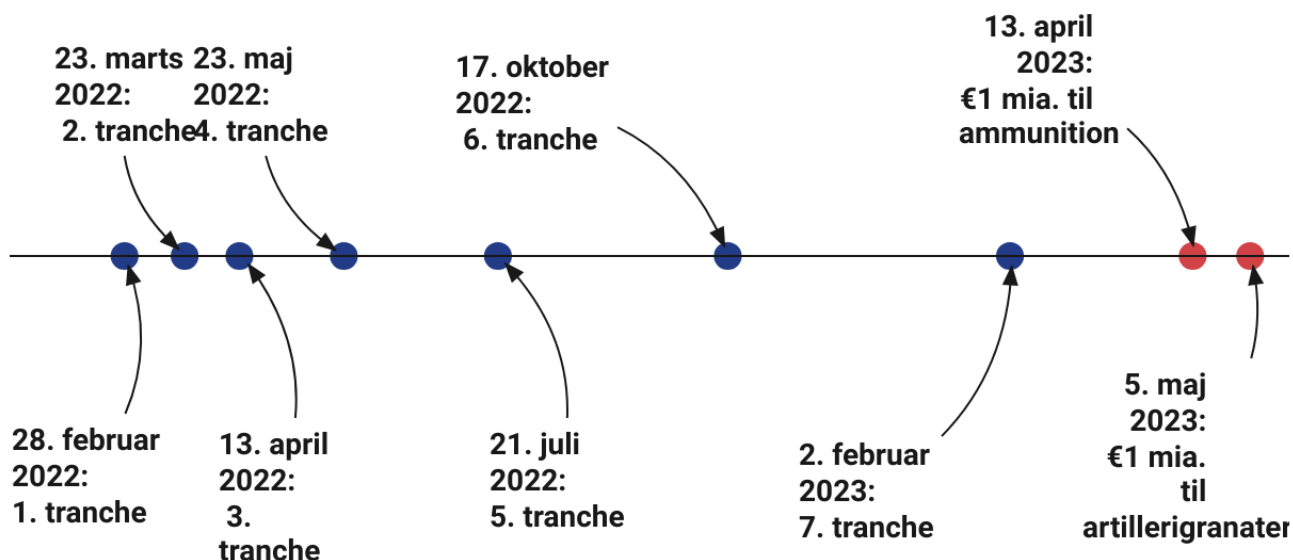

Dette brief undersøger, hvad den europæiske fredsfacilitet er, hvorfor der er stillet krav om reform, og hvordan en reformeret fredsfacilitet kan tænkes at blive designet.

Som tidslinjen viser, er det et år siden den 7. tranche blev enstemmigt vedtaget. Siden var meningen at bevillige den 8. tranche med 500 millioner euro på EU-topmødet i oktober 2023. Men forhandlingerne har endnu ikke båret frugt; en udfordring har blandt andet været Ungarns krav om at den ungarske bank OTP skulle fjernes fra Ukraines liste for *international sponsors of war*, en slags sortliste for virksomheder, der gennem deres virke understøtter den russiske økonomi. Kravet blev efterkommet, men 8. tranche er endnu ikke vedtaget.[\[5\]](#)

Tidslinje over bevillinger fra Fredsfaciliteten til Ukraines forsvar

Hver af de 7. trancher er en bevilling på €500 mio. der udbetales som refusion til EU-lande for militære donationer til Ukraines forsvar.

NOTE: Yderligere er der sat €194 mio. af til EUMAM Ukraine den 28. november 2023, en mission der har til formål at uddanne ukrainske soldater i EU-lande.

Grafik: Tænkentanken EUROPA • Kilde: European Council • Lavet med Datawrapper

Fredsfaciliteten er blevet kritiseret af flere EU-lande, for at være en uigennemsigtig og langsommelig mekanisme. Ligesom særligt Tyskland har været kritisk overfor, at EU-lande bruge kompensation fra Fredsfaciliteten til at modernisere egne forsvar.

Hensigten med at reformere fredsfaciliteten er, at skabe et værktøj der både skaber en fair og let anvendelig mekanisme der skaber incitament for alle EU-lande til at sende militære donationer til Ukraine, og samtidig fremmer EU's ambition om at styrke den forsvarsindustrielle produktion i Europa.

Forhandlingerne er i fuld gang, og blandt de centrale ideer er bl.a., ønsket om at gå fra en model, hvor EU-landene får delvis kompensation for at donere det militære materiel de har på lager, til en model der fokuserer mere på fælles europæiske indkøb. Derudover er det en ambition at skabe mere effektiv forvaltning og større klarhed over, om de afsatte midler dækker finansieringsbehovet både i Ukraine og resten af verden.

Men reformprocessen betyder, at toårsdagen for Ruslands invasion af Ukraine den 24. februar passerer uden, at EU kan præsentere en plan for Unionens militære støtte til Ukraine. Det understreger endnu engang, hvor vanskeligt det er for EU at agere som en signifikant udenrigspolitisk spiller og håndtere krig på eget kontinent.

Er den europæiske fredsfacilitet gearet til krig i Europa?

Fredsfacilitetens oprindelige budget var på 5,5 milliarder euro over syv år. Det oprindelige, begrænsede budget vidner om, at fredsfaciliteten ikke var tænkt som et middel til at finansiere en aktiv krig.

Den oprindelige budgetramme for Fredsfaciliteten per år

Årlige bevillinger skal holdes inden for nedenstående budgetlofter jævnfør artikel 17(3) og 73(2) i Rådets vedtagelse om oprettelsen af Fredsfaciliteten fra marts 2021. Angivet i 2023 priser.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
€487 mio	€553 mio	€835 mio	€1,05 mia	€1,14 mia	€1,16 mia	€1,31 mia

Tabel: Tænketanken EUROPA • Kilde: EUR-Lex • Lavet med Datawrapper

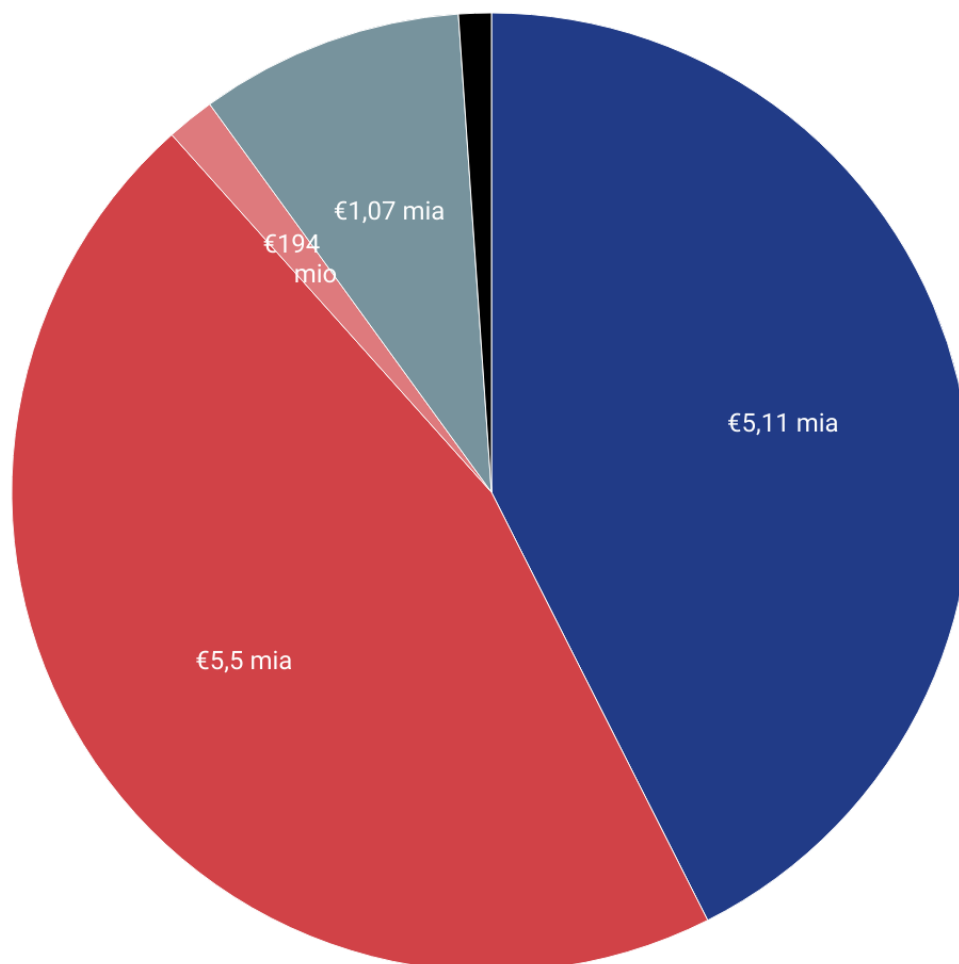
Fredsfacilitetens formål var at støtte fredsbevarende og civile operationer i for eksempel afrikanske lande. Det er en videreførelse af Altheamekanismen og den Europæiske Afrika Facilitet, samlet under ét budget.

Da Rusland invaderede Ukraine, opstod et akut behov for at sikre militære donationer til Ukraine. I første omgang blev dette sikret gennem bilaterale donationer fra EU-lande, men Ursula von der Leyen annoncerede allerede den 27. februar 2022, tre dage efter invasionen begyndte, at EU også ville bidrage med fælles militære donationer.[\[6\]](#)

Donationer fra den europæiske Fredsfacilitet

Indsatsområder for missioner eller støtte af tredjelande med bevillinger fra den europæiske fredsfacilitet i milliarder euro. Tal fra februar 2024.

■ Tilbageværende midler ■ Ukraine ■ EUMAM Ukraine ■ Afrikanske lande
■ Balkan, Østeuropa og Jordan

NOTE: Under 'Afrikanske lande' er midler til den Afrikanske Unions operationer medregnet. EUMAM Ukraine er EU Military Assistance Mission til Ukraine, hvor ukrainske soldater bliver uddannet i EU-lande.

Kilde: European Council • Lavet med Datawrapper

Som figuren ovenfor viser, er cirka 6,9 milliarder euro af faciliteten forpligtet i februar 2024, størstedelen til det ukrainske forsvar. Omkring 1,07 milliarder euro er sikret støtte til for eksempel den Afrikanske Unions mission i Somalia og til forsvaret i Nigeria. Derudover modtager lande som Moldova og Georgien støtte til militæret efter, at sikkerhedssituationen i disse lande er stærkt forværret efter begyndelsen af krigen i Ukraine.[\[7\]](#)

For at sikre, at det nødvendige militære materiel blev leveret til Ukraine hurtigst muligt, har man i forbindelse med donationer til Ukraine valgt at anvende

fredsfaciliteten på en ny måde.

I stedet for at anvende facilitetens midler til fælles indkøb, hvilket ville have medført, at man skulle afvente produktion af nyt materiel, besluttede man at skabe et incitament for EU-landene til at sende det militære materiale, de allerede havde til rådighed til Ukraine, og efterfølgende udbetale landene en del af værdien af deres donation med penge fra fredsfaciliteten.

┌ **Hvorfor skal fredsfaciliteten genforhandles?**

Uenighederne om fredsfaciliteten understreger, at den akutte krisehåndtering af krigen gennem faciliteten ikke er en landtidsholdbar løsning. Der er flere grund til, at flere EU-landene efterspørger reform.

- For det første, ønskes en drejebog for, hvordan pengene i faciliteten udbetales og større transparens omkring, hvorvidt de afsatte midler dækker finansieringsbehovet også udenfor Ukraine
- Dernæst efterspørges der at godkendelsesprocesserne i fredsfaciliteten lette
- Endeligt stilles der spørgsmål ved om modellen, hvor EU-landene kan søge om refusion for deres militære donationer, er rimelig.

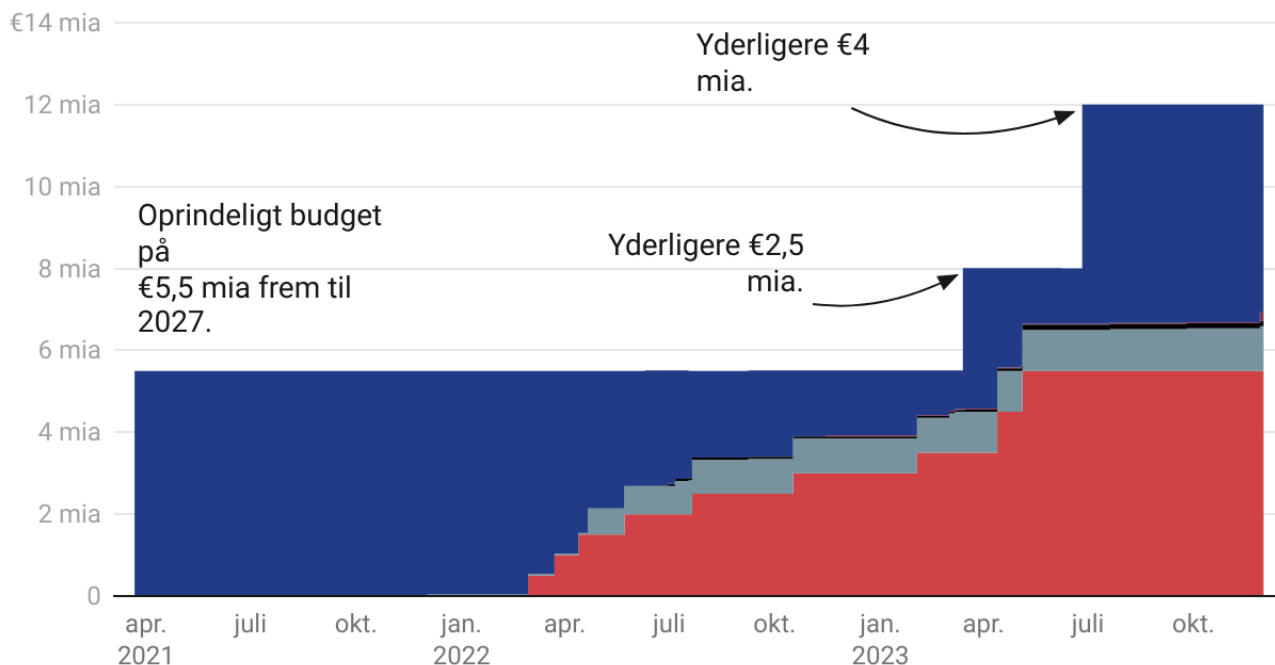
┌ **En Ukraine-specifik fond vil skabe transparens, stabilitet og skabe en ramme for fælles indkøb**

EU-landene har løbende vedtaget nye indbetalinger eller "påfyldninger" af fredsfaciliteten under den nuværende budgetperiode. Dette er gjort for at sikre, at der var tilstrækkelig dækning i fredsfaciliteten både til Ukraine og til de andre aktiviteter faciliteten dækker.

Budgetloftet for den Europæiske Fredsfacilitet

Budgetrammen for hele den Europæiske Fredsfacilitet og donationer fra faciliteten til det Ukrainske forsvar.

Til Ukraines forsvar Til afrikanske lande Balkan, Østeuropa og Jordan EUMAM Ukraine Budgetloft

NOTE: Norge har frivilligt bidraget med €14,5 mio. og våbendonationer til Ukraine gennem den Europæiske Fredsfacilitet. Disse donationer er ikke medregnet.

Kilde: European Parliamentary Research Service • Lavet med Datawrapper

Krigens varighed og intensitet har medført et stort behov for militære donationer til Ukraine. Det har skabt uforudsigelighed omkring kommende påfyldninger, og skabt usikkerhed omkring, hvorvidt de resterende midler er tilstrækkelige til at faciliteten – også fremadrettet – kan finansiere initiativer både i Ukraine og resten af verden.

Centralt i forslaget til en ny fredsfacilitet er, at de Ukraine-relaterede aktioner samles under en nyoprettet Ukraine Assistance Fund, der lægges under fredsfaciliteten. Det vil være med til at skabe klarhed over, hvilke penge der er øremærket henholdsvis Ukraine og bistand til operationer i andre områder, og åbner også muligheden for at adskille finansieringen af de to prioritetsområder.[\[8\]](#)

Kilder: [Den europæiske Kommission](#), [EURACTIV](#)

Der forhandles fortsat på, hvordan en eventuelt Ukraine Assistance Fund ville blive placeret indenfor fredsfaciliteten.^[9] Men sikkert er det, at den fortsat vil kunne bruges til donationer af både civil og militær karakter.

En betragtelig Ukraine Assistance Fund på 20 milliarder euro vil skabe en mere stabil ramme om støtten til Ukraine, og derved sikre, at EU-landene undgår løbende at skulle forhandle nye påfyldninger af fredsfaciliteten. EU-landenes villighed til at afsætte så stort et beløb afhænger dog af, at der opnås enighed om de åbne spørgsmål om fredsfacilitetens design. Der arbejdes derfor stadig i forhandlingerne med to scenarier, et scenarie hvor man opnår enighed om en fuldt revideret fredsfacilitet og en Ukraine Assistance Fund på 20 milliarder euro, der sikrer langsigtet stabilitet. I tilfælde, at dette ikke nås, en mere kortsigtet opfyldning af fredsfaciliteten på 5 milliarder euro. ^[10]

Et større budget øremærket til Ukraine skal også være med til at skabe bedre betingelser for at styrke fælles europæiske våbenindkøb, og derved flytte fokus fra en model, hvor EU-lande kompenseres for deres donationer af militært materiel de har på lager, til i højere grad at indgå i fælles europæiske indkøb. En øremærket fond, med et større budget og en længere tidshorisont vil kunne bruges til at stimulere større ordrer til produktion af militært materiel, og derved sikre bedre priser og at små og store EU-lande har mere lige adgang til at være med.

Særligt Frankrig har skubbet på for, at der skal lægges en klausul på, at de fælles indkøb skal bruges til at købe europæisk produceret materiel, og derfor også være en katalysator for at fremme den europæiske forsvarsindustri. ^[11]

Ifølge Euractiv ses der også på, hvorvidt en øremærket fond til Ukraine kan være med til at skabe bedre grobund for samarbejde mellem den ukrainske og europæiske forsvarsindustri.[\[12\]](#)

Mere effektiv forvaltning

Fredsfaciliteten ligger under EU's Udenrigs- og Sikkerhedspolitik. Det vil sige, at beslutninger træffes med enstemmighed blandt EU-landene, med mulighed for konstruktiv afståelse.

Fredsfaciliteten er ledet af en komité med repræsentanter for alle medlemslande. Komitéen skal vedtage det årlige budget for faciliteten og implementere de vedtagne regler for udbetalinger til projekter under fredsfaciliteten.[\[13\]](#)

Konkret for arbejdet indenfor fredsfaciliteten betyder reglerne om enstemmighed, at der skal opnås enstemmighed både på budgettet for fredsfaciliteten, inklusiv eventuelle påfyldninger, og den årlige udmøntning. Når en mission eller et tredjeland skal modtage støtte gennem Fredsfaciliteten, skal hver tranche af udbetalingen også godkendes enstemmigt.[\[14\]](#)

Kravet om enstemmighed gør det muligt for enkelte EU-lande at sætte en stopper for fredsfacilitetens arbejde. Senest har Tyskland blokeret for en forøgelse af budgetloftet på 5 milliarder euro. og Ungarn har siden oktober blokeret for, at den 8. tranche af 500 millioner euro frigives til at kompensere EU-landene i deres militære donationer til Ukraine.[\[15\]](#) [\[16\]](#)

For nuværende er størstedelen af udbetalingerne ikke direkte til det ukrainske forsvar, men udbetales i trancher, hvorfra de EU-lande, der har sendt militært materiel til Ukraine, kan søge compensation. Den præcise refusionsrate for erstatningen skal vedtages enstemmigt – og raten genforhandles for hver tranche. [\[17\]](#) Det betyder, at erstatningsraten er forskellig for hver af de syv hidtil vedtagne trancher. Enkelte medlemslande vurderer ifølge mediet Euractiv, at refusionsraten således faldt fra 85 pct. ved første tranche til ca. 46 pct. ved anden tranche.[\[18\]](#) Et af de reformforslag der forhandles om, går derfor ud på at aftale en konstant refusionsrate.

En sådan reform ville ikke berøre princippet om enstemmighed, men ville begrænse antallet af situationer, hvor enstemmighed ville være nødvendigt, idet der (med enstemmighed) aftales en permanent refusionsrate.[\[19\]](#)

Desuden er der stillet forslag om, at fredsfacilitetens regler for, hvornår et EU-land kan opnå refusion, ses efter i sømmene. Systemet skal således have strammere kriterier for, hvornår fredsfaciliteten skal refundere værdi. Her nævnes, at den økonomiske værdi af en militær donation skal anslås efter den bogførte inventarværdi som eneste målestok. [\[20\]](#)

I flere EU-lande, for eksempel Danmark og Tyskland har løbende påfyldninger af fredsfaciliteten affødt spørgsmål i de nationale parlamenter om hvordan og hvorfra pengene skal findes.[\[21\]](#) [\[22\]](#) Det danske eksempel understreger, at de nationale bidrag til fredsfaciliteten i sig selv kan være sammensatte af flere finansieringskilder. Reformforslag om refusionsrate og langsigtet finansiering af Ukraine Assistance Fund kan således være med til at adressere økonomisk forudsigelighed nationalt.

Konflikt om fordelingsnøgle og refusionsudbetalinger

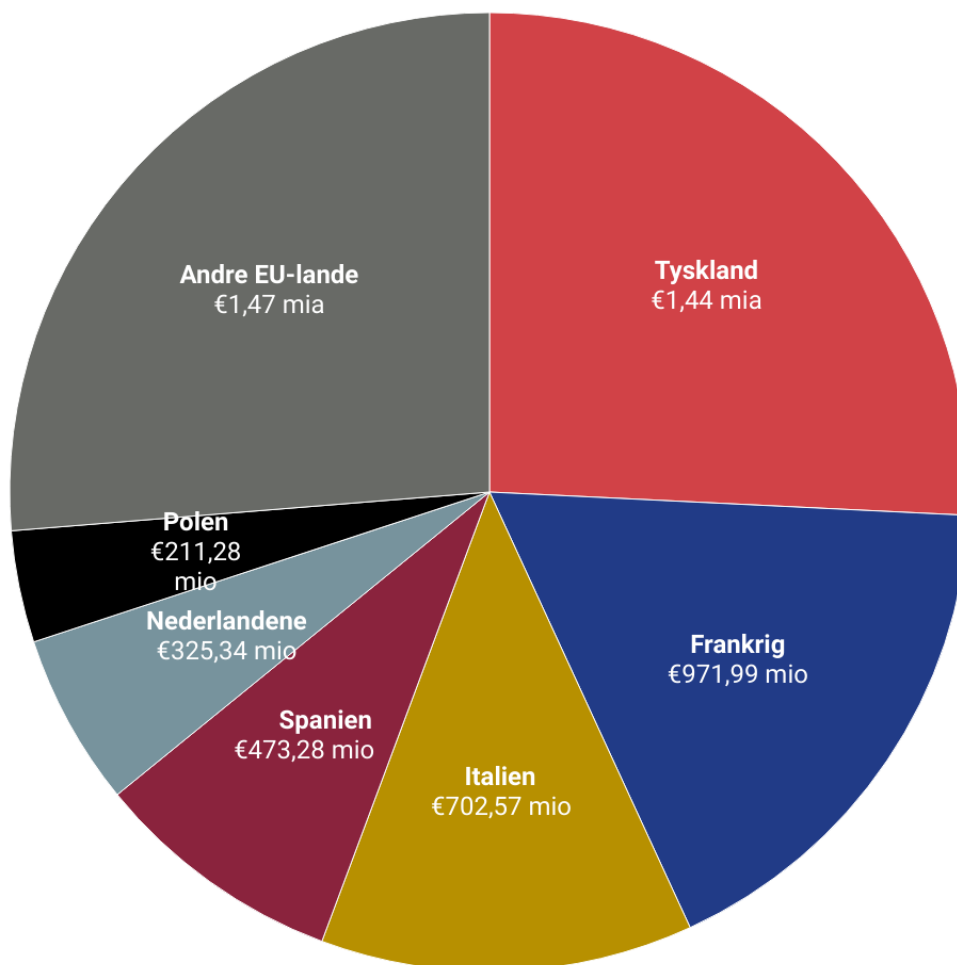
Helt centralt for ønsket om reform af fredsfaciliteten er en utilfredshed med, at EU-landene moderniserer deres nationale forsvar via refusioner fra fredsfaciliteten.

Bidrag til fredsfaciliteten er, ligesom EU-budgettet, fastsat efter EU-landenes BNI. Det vil sige, at de store økonomier betaler en større andel af facilitetens budget end fattige lande. Figuren nedenfor viser de enkelte landes bidrag til fredsfaciliteten, hvor af Tyskland betaler cirka 25 procent.[\[23\]](#)

Støtte til Ukraine fra Fredsfaciliteten

Finansieringsandel af bevillinger til Ukraine mellem den 24. januar 2022 og den 31. oktober 2023.

Tyskland Frankrig Italien Spanien Nederlandene Polen Andre EU-lande

Data hentet den 30. januar 2024.

Kilde: Kiel Institute for the World Economy • Lavet med Datawrapper

Ved at have en BNI-indbetalingsnøgle, men en udbetalingsmodel der er designet som refusionsudbetalinger for donationer, har man skabt en model, hvor man de facto omfordeler penge mellem EU-lande, som de modtagende regeringer frit kan benytte til at fylde deres nationale våbenlagre op.

Det har ført til kritik - særligt i Tyskland - der er bidragsyder til faciliteten. Tyskland har stillet spørgsmålstegn ved rimeligheden i, at andre EU-lande benytter refusioner fra fredsfaciliteten til at indkøbe nyt materiel til deres nationale forsvar. Penge - hvor af - ca. 25 procent kommer fra Tyskland.[\[24\]](#)

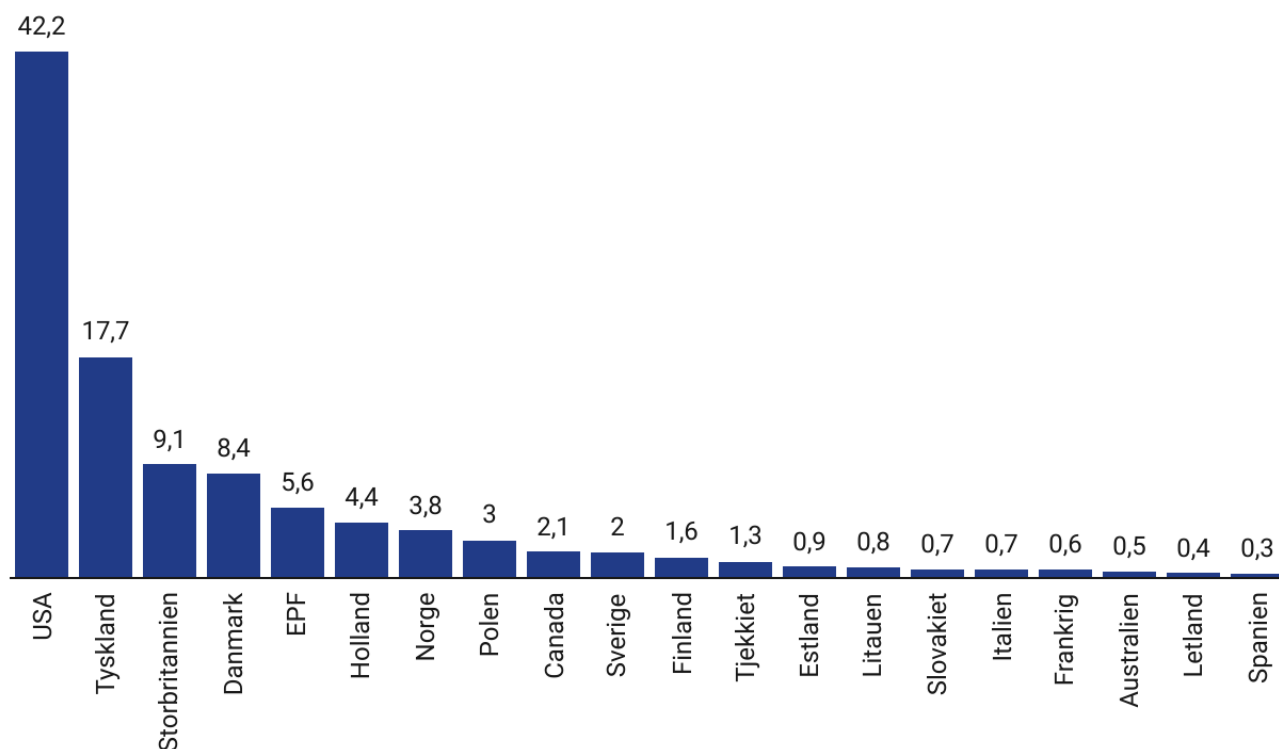
Det har sat en debat i gang omkring, hvordan Faciliteten kan designes, så fordelingsnøglen og udbetalinger ikke i samme omfang bliver genstand for kritik. Fortsættes den nuværende model, hvor fredfaciliteten finansieres efter BNI og udbetales som refusioner på nationale donationer, risikerer man, at faciliteten bliver for politisk omkostningsfuld for de store bidragsydere, særligt Tyskland.

En anden model kunne være at bibeholde BNI-indbetalingsnøglen, men modregne bilaterale donationer. Den tyske kansler Olaf Scholz gav i forbindelse med EU-topmødet i februar et interview hvor han understregede, at der fremadrettet skulle tages højde for de bilaterale donationer til Ukraine.[\[25\]](#)

Tyskland er efter USA den største enkeltstående militære bidragsyder til Ukraine, og den tyske regering har udtrykt utilfredshed med, at andre store EU-lande ikke trækker deres vægt.

USA er fortsat den største enkeltstående militære bidragsyder

Forpligtet støtte opgjort i milliarder euro

Note: Tæller kun militære bidrag. Samlet EU militære bidrag: 49,7 milliarder euro.

Grafik: Tænketanken EUROPA • Kilde: Source: Trebesch et al. (2023) Kiel Working Paper "The Ukraine Support Tracker" • Lavet med Datawrapper

Andre ideer som for eksempel modregning af in-kind-bidrag har også været oppe og vende.^[26] Problemet med modeller, der modregner enten bilaterale donationer eller in-kind-bidrag har det til fælles, at det vil føre til mindre bidrag fra de lande, der selvstændigt donerer til Ukraine, og derfor også til en mindre fredsfacilitet end hvis man ikke modregner.

Den tyske kritik handler ikke kun om penge, men også om medbestemmelse og kontrol. Da fredsfaciliteten er mellemstatsligt, og beslutninger derfor træffes enstemmigt (se ovenfor), har de store bidragsydere meget begrænset mulighed for at sikre at pengene bruges i deres interesse. Et tænkt eksempel på problematikken kunne være, at en stor bidragsyder (som f.eks. Tyskland) har meget begrænset mulighed for at sikre, at netto-modtager (som f.eks. Polen) bruger de penge de får tilbage fra fredsfaciliteten til at købe militært materiel, der er kompatibelt med de systemer det tyske forsvar anvender.

Konklusion

Det er over de sidste to år blevet tydeligt, at den europæiske fredsfacilitet ikke er designet som finansieringsmekanisme til krig. Budgettet er for lille, og de løbende påfyldninger er tunge at håndtere politisk.

Der er derfor behov for at man gentænker fredsfaciliteten, så der både sikres stabil langsigtet finansiering, så fredsfaciliteten også i højere grad støtter op om EU's ønske om at styrke den europæiske forsvarsindustri.

- [1] <https://www.consilium.europa.eu/media/69874/20240201-special-euco-conclusions-en.pdf>
- [2] <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2024/03/21-22/>
- [3] <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/>
- [4] <https://epthinktank.eu/2023/12/11/european-peace-facility-state-of-play-on-30-november-2023/>
- [5] <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/13277/5>
- [6] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/%20en/statement_22_1441
- [7] <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/timeline-european-peace-facility/>
- [8] <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2023-07-10/eu-war-chest-success-and-uncertain-future-european-peace>
- [9] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>
- [10] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>
- [11] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>
- [12] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>
- [13] <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/>
- [14] <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/>
- [15] <https://www.euractiv.de/section/eu-aussenpolitik/news/eu-staatschefs-fordern-reform-des-eu-waffenfonds-fuer-die-ukraine/>
- [16] [https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/13277/5\)](https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/13277/5)
- [17] <https://www.euractiv.de/section/eu-aussenpolitik/news/eu-friedensfazilitaet-steht-vor-rueckzahlungsproblemen/>
- [18] <https://www.euractiv.de/section/eu-aussenpolitik/news/eu-friedensfazilitaet-steht-vor-rueckzahlungsproblemen/>
- [19] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>
- [20] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>
- [21] <https://dserver.bundestag.de/btd/19/277/1927704.pdf>
- [22] [https://www.eu.dk/samling/20191/kommissionsforslag/hr\(2018\)0094/spm/3/svar/1975252/27436](https://www.eu.dk/samling/20191/kommissionsforslag/hr(2018)0094/spm/3/svar/1975252/27436)

[23] <https://www.tagesschau.de/ausland/europa/eu-militaermittel-aufstockung-100.html>

[24] <https://www.tagesschau.de/ausland/europa/eu-militaermittel-aufstockung-100.html>

[25] <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/pressekonferenzen/pressekonferenz-von-bundestkanzler-scholz-zur-ausserordentlichen-tagung-des-europaeischen-rats-am-1-februar-2024-2257550>

[26] <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/eu-tables-reform-proposal-for-ukraine-weapons-fund-dismisses-german-push/>